

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/79/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116012188
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2116012188.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov JUDr. Jozefa Piknu a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci obžalovanej O. N., nar. XX.XX.XXXX pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. g) Trestného zákona, o odvolaní obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava, sp. zn. 1T/93/2016 zo dňa 8.11.2018, na verejnom zasadnutí konanom dňa 29.10.2019 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovanej O. N. zamietá.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom zo dňa 29.10.2019 Okresný súd Trnava pod sp. zn. 1T/93/2016 uznal obžalovanú O. N. vinnou z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. g) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase v období približne od mesiaca december 2012 minimálne do 28. októbra 2015 v H. na T. ulici X v byte číslo XX, v rodinnom dome v H. na R. ulici X a iných miestach, ako opatrovatelka PhDr. A. Z., ktorá jej bola pridelená zamestnávateľom Strediskom sociálnej starostlivosti Trnava za účelom poskytovania domácej sociálnej - opatrovateľskej služby, zneužila svoje postavenie, plnú odkázanosť PhDr. A. Z. na jej osobu a starostlivosť, jej izoláciu, pravidelný, intenzívny a takmer výlučný kontakt - styk s PhDr. A. Z., osobnú a citovú naviazanosť poškodenej na jej osobu, zároveň využila postupujúce a zhoršujúce sa duševné ochorenie PhDr. A. Z. stredne ťažké štádium Demencie pri Alzheimerovej chorobe a z toho vyplývajúcu jej ľahkú ovplyvniteľnosť, manipulovateľnosť, zvýšenú dôverčivosť, zníženú súdnosť a kritickosť, bezradnosť, zníženú flexibilitu myslenia, neschopnosť chápať a zvládnuť najmä novšie a zložitejšie situácie, poruchy pamäte, narušenú orientáciu v čase, priestore, osobách a súvislostiach, poruchy správania, celkové narušenie myslenia, chápania, úsudku a zhoršenie kognitívnych schopností, na základe čoho vylákala od PhDr. A. Z. nehnuteľný majetok, oprávnenie disponovať s jej bankovými účtami a finančné prostriedky poškodenej, ktoré použila pre vlastnú potrebu a vo svoj prospech, ako aj v prospech svojej rodiny, keď pred katastrálnym odborom a bankami predstierala nenarušené plné chápanie a uvedomovanie si právnych úkonov a slobodný súhlas PhDr. A. Z. na prevod nehnuteľnosti a nakladanie s jej finančnými prostriedkami obvinenou O. N., konkrétne

- naviedla PhDr. A. Z. na výbery peňažnej hotovosti z účtov poškodenej a to dňa 04.01.2013 vo výške 5.000,00 € z účtu Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného vo S. a dňa 27.06.2013 na výber 1.800,- eur z účtu č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného v Z. Z. a.s., ktoré od nej prevzala,
- dňa XX.XX.XXXX na základe zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu uzavretej medzi predávajúcou PhDr. A. Z. a kupujúcimi obvinenou O. N. s manželom, previedla do svojho a manželovho vlastníctva byt poškodenej č. XX nachádzajúci sa na T. ulici X v H., XX. poschodie bytového domu súpisné číslo XXXX na pozemku s parcelným číslom 1635/68 vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu za kúpnu cenu 10.000,00 €, hoci reálna trhová hodnota bytu bola najmenej 15.600,- eur a následne byt dňa 28.08.2013 predali inej osobe za kúpnu cenu 30.000,- eur,

- dňa 09.07.2013 naviedla PhDr. A. Z. na podpis a udelenie splnomocnenia obvinenej na disponovanie s finančnými prostriedkami v rozsahu práv a povinností poškodenej ako majiteľky účtov č. XXXXX-XXXXXXXXXX/XXXX a č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vedené vo S., účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vedeného v Z. Z. a.s.,

- dňa 24.09.2013 naviedla PhDr. A. Z. na podpis a udelenie generálnej plnej moci obvinenej, aby v jej mene, v rozsahu práv a povinností poškodenej ako majiteľky účtu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX/XXXX, č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vedených vo S. a.s., č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX a č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedených v Z. Z. a.s., disponovala s uvedenými účtami, najmä vykonávala výbery, vklady a iné prevody finančných prostriedkov na účtoch a tiež na zmeny týkajúce sa účtov a ich prípadné konečné zrušenie,

- v mesiaci september 2013 v mene PhDr. A. Z. zabezpečila príkaz na zrušenie bankových účtov poškodenej č. Y XXXX XXXX XXXX XXXX X a č. Y XXXX XXXX XXXX XXXX X, vedené v N. G. N. a následne zabezpečila, aby finančné prostriedky evidované na účtoch boli dňa 27. decembra 2013 vo výške 423.899,76 CHF (348.601,78 €) prevedené na účet poškodenej č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX,

- dňa 28.05.2014 na základe generálnej plnej moci previedla z účtu poškodenej č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX na svoj osobný účet Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený vo S. a.s., finančné prostriedky vo výške 350.006,- eur,

- dňa 28.05.2014 zo svojho osobného účtu Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX na svoj ďalší osobný vkladový účet č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený vo S. a.s. previedla finančné prostriedky vo výške 290.000,- eur a dňa 04.06.2014 zo svojho účtu Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vybrala peňažnú hotovosť vo výške 60.000,- eur a tieto si ponechala,

- dňa 18.06.2014 zo svojho osobného účtu č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX previedla na svoj ďalší vkladový účet č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX finančné prostriedky vo výške 290.000,- eur, z ktorého toho istého dňa vybrala peňažnú hotovosť vo výške 290.000,- eur a všetky finančné prostriedky poškodenej si ponechala,

- na základe vystaveného plnomocnenstva a následnej generálnej plnej moci v období od 10.07.2013 do 28.10.2015 vykonala 8 výberov peňažnej hotovosti z bankového účtu poškodenej PhDr. A. Z. č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX v celkovej výške 39.077,21 eur, ďalej v období od 11.07.2013 do 28.10.2015 vykonala 6 výberov peňažnej hotovosti z bankového účtu poškodenej PhDr. A. Z. č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX v celkovej výške 14.885,09 eur, a v období od 11.10.2013 do 22.10.2015 vykonala 6 výberov peňažnej hotovosti z bankového účtu PhDr. A. Z. č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX v celkovej výške 23.300,- eur, ktoré si ponechala,

pričom obvinená poznala diagnózu PhDr. A. Z. a mala potrebné vedomosti a predchádzajúce skúsenosti s opatrovaním osôb s takýmto ochorením, bola si preto vedomá, že poškodená trpí duševným ochorením - demenciou pri Alzheimerovej chorobe a jej sprievodných príznakov, v dôsledku ktorých nebola spôsobilá k právnym úkonom a tak nebola schopná samostatne rozpoznať, chápať a posúdiť právne úkony a ich dôsledky, keď duševné ochorenie od novembra 2012 progredovalo od stredne ťažkého štádia do ťažkého stupňa ochorenia, čo obvinená zneužila na získanie bytu poškodenej bez primeranej finančnej náhrady a splnomocnení na voľné nakladanie s finančnými prostriedkami poškodenej pre osobné účely, čím spôsobila PhDr. A. Z. a jej zákonným dedičom celkovú škodu minimálne vo výške 219.858,30 eur, po odpočítaní finančných prostriedkov vo výške 190.000,- eur, ktoré obvinená odovzdala súdom ustanovenému opatrovníkovi a nákladov vynaložených na starostlivosť o PhDr. A. Z. a peňažnej odmeny obvinenej za poskytovanú starostlivosť vo výške asi 43.400,- eur.

Za to obžalovanej prvostupňový súd uložil podľa § 221 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. j) Trestného zákona a § 38 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov, na výkon ktorého ju podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň jej podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok. Podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona uložil obžalovanej povinnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody: a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať, b) osobne sa hlásiť jedenkrát za kalendárny štvrtrok u probačného a mediačného úradníka Okresného súdu Trnava, c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

O náhrade škody prvostupňový súd rozhodol tak, že podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku je obžalovaná povinná nahradiť poškodeným: RNDr. O. U., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom N. - F., R. XXX/X, Mgr. G. G., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom G. - G. D. S., D. W. XX/XX a Mgr. H. Z., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom H., Z.. D.. A. XXXX/XXX, ako zákonným dedičom po poškodenej spolu škodu vo výške 219.858,30 eur, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (čím je určená

vykonateľnosť tohto výroku rozsudku, nie povinnosť v tejto lehote škodu zaplatiť). Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodeného PaedDr. W. D., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom H., Z.. D.. A. XXXX/XXX, so svojim uplatneným nárokom na náhradu škody odkázal prvostupňový súd na civilný proces a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodené Mgr. G. G., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom G. - G. D. S., D. XX/XX a Mgr. H. Z., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom H., Z.. D.. A. XXXX/XXX, so zvyškom nimi uplatneného nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že na základe vykonaného dokazovania dospel prvostupňový súd k jednoznačnému záveru, že vina obžalovanej O. N. bola preukázaná výsledkami vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní, pričom jej obrana bola prvostupňovým súdom vyhodnotená ako nelogická, vnútorne si odporujúca a taká, ktorú nepodporili v dostatočnom rozsahu iné vykonané dôkazy, a to ani výpovede jej rodinných príslušníkov či príbuzných, s ktorými si výpoveď obžalovanej aj odporovala, a to v podstatných bodoch. Z hľadiska uznania viny obžalovanej boli pre prvostupňový súd nosnými dôkazmi znalecké posudky, ktoré boli vypracované na poškodenú, ktoré prvostupňový súd považoval napriek námietkam obhajoby za presvedčivé. Všetky znalkyne realizovali aj osobné vyšetrovanie poškodenej PhDr. A. Z., mali tiež k dispozícii jej kompletnú zdravotnú dokumentáciu a svoje závery jasne odôvodnili a tieto mali svoj podklad i v do tej doby zabezpečených dôkazoch.

Znalčka MUDr. Ľubica Ondrisová v znaleckom posudku okrem iného konštatovala, že poškodená PhDr. A. Z. trpela na duševné ochorenie - tzv. Alzheimerovu demenciu preukázateľne už od roku 2010. V roku 2011 a začiatkom roka 2012 bola schopná fungovať samostatne, pokiaľ sa jednalo o známe, nenáročné, opakujúce sa situácie. K zložitejším úkonom potrebovala asistenciu (napr. očná operácia, vybavenie opatrovania tak, ako o tom vypovedala na hlavnom pojednávaní aj svedkyňa MUDr. B. Z.). V lete 2012 sa jej stav zhoršil a postupne sa demenčný syndróm prehlboval, zhoršili sa mentálne funkcie, orientácia v čase aj mieste, zabúdanie, bola plne odkázaná na opateru druhej osoby. Poškodená nebola v decembri 2012 ani v septembri 2013 spôsobilá k právnym úkonom, nebola už schopná samostatne rozpoznať a chápať právne úkony a ich dôsledky. Nachádzala sa dokázateľne v stredne ťažkom štádiu demencie pri Alzheimerovej chorobe. Napriek tomu tieto chorobné prejavy nemuseli byť v bežnom kontakte s poškodenou ihneď rozpoznateľné, hlavne, ak bol chvíľkový, jednorazový, náhodný. Poškodená sa veľmi ľahko a rýchlo citovo naviazala tak na prvú, ale najmä na druhú opatrovateľku (obžalovanú) a naviazala by sa na hocikajú inú blízku osobu. Vzhľadom na svoj psychický stav sa začala správať iracionálne a nevedela vyhodnotiť a chápať rôzne životné situácie a okolnosti. Znalčka na hlavnom pojednávaní okrem iného vypovedala, že vzhľadom na zdravotný stav poškodenej v roku 2013 (v danom štádiu jej choroby) by už samostatne nevedela pochopiť hodnotu peňazí, nebola by schopná operácie ako prevody z účtu na účet, komunikácie s bankou, vyberanie peňazí z bankomatov, uzatváranie zmlúv a nevedela by pochopiť ani predmet zmluvy, nedokázala by už chápať dôsledok takéhoto úkonu. Pri stredne ťažkom stupni tejto demencie pre osobu, ktorá je s chorým v pravidelnom kontakte, sú rozpoznateľné určite všetky typické príznaky tejto choroby. Chorý v tomto štádiu musí byť usmerňovaný, kontrolovaný, aj v liečbe, podávaní liekov, musí byť zavedený k lekárom a musí sa dohliadať na manipuláciu s peniazmi. Všetky tieto záležitosti osoba, ktorá je v pravidelnom styku s chorým, eviduje. Môže sa však niekedy stať, že laik, ktorý nie je s chorým v pravidelnom styku, nevie rozpoznať chorobu, demenciu u osoby a už vôbec nie je schopný rozpoznať jej štádium, môže sa mu chorý javiť ako normálny, zdravý. Absolútne vylúčila, že by bolo možné alebo pravdepodobné, aby osoba starajúca sa o chorú osobu v takomto štádiu choroby, ktorá je v dennodennom 24-hodinovom styku s touto osobou, že by si ne všimla príznaky tohto ochorenia. Keď bola u poškodenej prítomná demencia v období leta 2012 v stredne ťažkom stupni, tak to ochorenie bolo trvalé. Aj keď mohlo nastať v priebehu dní nejaké malé kolísanie stavu, funkcie sa u nej nemohli vrátiť do normálneho stavu. Poškodená od roku 2012 nemohla ovládať svoje konanie a rozpoznať jeho následky. Stredná a ťažká forma tejto demencie vylučuje vždy spôsobilosť na právne úkony.

Znalčka MUDr. Henrieta Tóthpetiová v znaleckom posudku okrem iného konštatovala, že intelektové schopnosti poškodenej v čase vyšetrovania boli patologicky deteriorované, zhruba na úroveň dieťaťa v predškolskom veku (cca 4 roky). Jej osobnosť bola postihnutá degeneratívnym ochorením mozgu, došlo k celkovému zníženiu úrovne osobnosti. Do popredia vystupovali ľahká ovplyvniteľnosť, submisivita, neistota, bezradnosť, vzťahovačnosť. Poškodená tiež nebola schopná reprodukovať prežité skutočnosti. Znalčka na hlavnom pojednávaní dodala, že v tomto štádiu ochorenia určite nevedela pochopiť význam finančných operácií, právnych úkonov a ich dôsledkov, ktoré z nich plynú. Podľa názoru znalkyne nebolo možné, aby osoba, ktorá sa osobne stará (vykonáva osobnú starostlivosť) o osobu trpiacu stredne ťažkým stupňom, ktorý mala poškodená, a je v pravidelnom, dennodennom styku, bývajú spolu, nevedela postrehnúť, ne všimla by si tieto príznaky, že trpí týmto ochorením. Poškodená nemohla byť úplne „pri zmysloch“ ani počas tzv. svetlých chvíľok. Ani čiastočne by poškodená nebola schopná na

nakladanie s majetkom. Stredne ťažká demencia až ťažká demencia vždy vylučujú spôsobilosť na právne úkony. Dlhodobý prejav záujmu a starostlivosti od niekoho, kto bol s ňou v priamom kontakte, ju viedol k maximálnej dôverčivosti.

Všetky sprievodné znaky ochorenia poškodenej PhDr. A. Z., ktoré boli popísané nielen v znaleckých posudkoch, ale sa k nim vyjadrovali aj vypočutí svedkovia alebo boli obsahom oboznámených listinných dôkazov, spadali do toho kontextu úkonov, pri ktorých poškodená vystavovala plné moci pre obžalovanú, podpisovala listy ohľadom zrušenia bankového účtu vo Švajčiarsku či si „dopisovala“ s príbuznými alebo požiadala Stredisko sociálnej starostlivosti o ukončenie zmluvy o poskytnutí opatrovateľskej služby, keďže si vôbec neuvedomovala (nebola toho schopná) o aké právne úkony vlastne ide a čo pre ňu znamenajú. Obžalovaná si bola vedomá vážneho zdravotného postihnutia poškodenej a toto jednoznačne bez pochybností, pri preukázanej citovej naviazanosti poškodenej na jej osobu, zneužila pre vlastné obohatenie, či už vo forme nadobudnutia nehnuteľnosti poškodenej, finančných prostriedkov z jej účtov alebo zhodnotenia či rozšírenia svojho vlastného majetku, prípadne majetku svojich príbuzných.

Vzhľadom k prezentovaným výsledkom dokazovania na hlavnom pojednávaní a ich právneho posúdenia, bolo preukázané, že obžalovaná O. N. na škodu cudzieho majetku seba a iného (svojich rodinných príslušníkov, prípadne cirkev, ktorej bola členkou) obohatila tým, že uviedla niekoho (poškodenú PhDr. A. Z.) do omylu, čin spáchala závažnejším spôsobom konania - využitím tiesne a odkázanosti (duševnej choroby poškodenej a jej nemožnosťou fungovať samostatne, bez pomoci inej osoby) a spôsobila tak na cudzom majetku škodu veľkého rozsahu, a preto ju súd uznal vinnou zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. g) Trestného zákona, keď boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu.

Obžalovaná konala vo forme priameho úmyslu podľa § 15 písm. a) Trestného zákona, t.j. chcela spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť záujem ním chránený, čo vyplynulo z vykonaného dokazovania, keďže bola jednoznačne preukázaná manipulácia poškodenej obžalovanou v čase, kedy bola poškodená v stave vylučujúcom spôsobilosť na akékoľvek právne úkony, a to na úkor obohatenia sa o majetok poškodenej, o ktorom jednoznačne vedela. Na strane obžalovanej O. N. neboli podľa prvostupňového súdu zistené žiadne okolnosti vylučujúce jej trestnú zodpovednosť (§ 22 a § 23 Trestného zákona).

Vo vzťahu k výroku o treste prvostupňový súd uviedol, že v prípade obžalovanej O. N. po zvážení všetkých rozhodných skutočností dôležitých pre určenie druhu a výmery trestu, s prihliadnutím na to, že zistil u obžalovanej jednu poľahčujúcu okolnosť (§ 36 písm. j) Trestného zákona - pred spáchaním trestného činu viedla riadny život) a zároveň u nej nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť, dospel k záveru, že obžalovanej O. N. je potrebné uložiť trest odňatia slobody na samej dolnej hranici zákonného rozpätia trestnej sadzby trestu odňatia slobody, ktorý ako jediný druh trestu mohol obžalovanej uložiť (§ 34 ods. 6 Trestného zákona), t.j. vo výmere 10 (desať) rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona, nakoľko mal za to, že nie je potrebné ju na výkon trestu zaraďovať do prísnejšieho ústavu na výkon trestu vzhľadom k jej beztrestnej minulosti (§ 48 ods. 4 Trestného zákona).

Obžalovaná O. N. v predmetnej trestnej veci spáchala obzvlášť závažný zločin, a preto bolo obligatórnou povinnosťou prvostupňového súdu uložiť jej aj ochranné opatrenie - ochranný dohľad v zmysle § 76 ods. 1 Trestného zákona. Prvostupňový súd jej preto uložil aj vzhľadom na už vyššie uvedené skutočnosti (najmä už jej konštatované vedenie riadneho života pred spáchaním trestného činu) ochranný dohľad na 1 (jeden) rok s tým, že obžalovaná bude povinná po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať, osobne sa hlásiť jedenkrát za kalendárny štvrťrok u probačného a mediáčného úradníka Okresného súdu Trnava, a vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

Vykonané dokazovanie na hlavnom pojednávaní preukázalo len odôvodnenosť uplatnených nárokov na náhradu škody čo do sumy 219.858,30 eur (ktorá bola tiež súčasťou skutkovej vety) v prípade RNDr. O. U., Mgr. G. G. a Mgr. H. Z., ktoré boli v zmysle začatého dedičského konania (s prihliadnutím na rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 20.09.2017 sp. zn. 2C/290/2016, právoplatný dňa 24.11.2017, týkajúci sa neplatnosti závetu PhDr. A. Z.) zákonnými dedičkami po PhDr. A. Z. v III. dedičskej skupine, a preto prvostupňový súd zaviazal obžalovanú podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku povinnosťou nahradiť túto škodu týmto poškodeným do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, čím určil vykonateľnosť tohto výroku rozsudku (nie povinnosť v tejto lehote škodu zaplatiť). So zvyškom uplatnených nárokov poškodené Mgr. G. G. a Mgr. H. Z. odkázal podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku na civilný proces, nakoľko ďalšie dokazovanie v tomto smere by trestné konanie neúmerne predĺžilo. Pokiaľ ide o PaedDr.

W. D., tento bol síce po isté obdobie súdom ustanoveným opatrovníkom PhDr. A. Z. aj čo do nakladania s majetkom, avšak po jej smrti toto jeho ustanovenie zaniklo, teda „procesne“ zaniklo aj jeho postavenie poškodeného v predmetnej trestnej veci, pričom v jeho prípade nebolo zistené, že by mal byť zákonným dedičom po PhDr. A. Z., preto ho súd podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal s jeho uplatneným nárokom na náhradu škody na civilný proces (nakolko ho ako poškodeného na hlavné pojednávanie skôr pripustil).

Voči všetkým výrokom predmetného rozsudku ako aj voči konaniu, ktoré mu predchádzalo podal obžalovaný včas odvolanie, ktoré následne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. Petra Kupku. Obhajoba v odôvodnení odvolania namietla, že prvostupňový súd svojím nesprávnym procesným postupom a rozhodnutím porušil práva obžalovanej na spravodlivý súdny proces, zásadu kontradiktórnosti konania, a z toho prameniacu rovnosť účastníkov konania, svoje rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonal relevantné návrhy na dokazovanie, ktoré boli a sú schopné preukázať, že k skutku, tak ako sa kladie obžalovanej za vinu nedošlo, a takýto trestný čin nespáchala. Rozsudok je formalistický, chybný, nesprávny a nezákonný.

V priebehu vykonaného pomerné rozsiahleho dokazovania bolo podľa obhajoby preukázané, že v období, keď poškodená už trpela diagnózou Alzheimerovej choroby bežne z vlastnej iniciatívy obdarovávala osoby zo svojho okolia značnými peňažnými sumami a udelila aj plnomocenstvo na nakladanie so svojou nehnuteľnosťou v Španielsku. Jednalo sa o úzus v správaní poškodenej, pričom nikto z okolia poškodenej nepochyboval o jej spôsobilosti na právne úkony v čase obdarovania. V tomto smere obhajoba poukázala na výpovede svedkov Mgr. H. Z. („Aj ten dar čo dala 45.000,- eur mne aj sestre, povedala, že aby sme to použili účelne, lebo vedela, že ja mám nedokončený dom. Ona predala dom v Španielsku a chcela sa nám zavďačiť, lebo my sme celé roky dobre vychádzali a boli sme aj v kontakte.“ „Na otázku obhajcu: spomínali ste, že ste boli obdarovaná od pani Z., ale z koho iniciatívy bol tento dar? Svedok uvádza: z iniciatívy poškodenej.“ „Na otázku obhajcu: akým spôsobom ste s poškodenou komunikovali ohľadom tohto daru, bolo to osobne, telefonicky? Svedok uvádza: ona mi telefonicky oznámila, že mi pošle na môj účet do banky čiastku finančnú, ktorú získala z predaja domu a rozhodla sa obdarovať mňa aj moju sestru po 45.000,- eur. Bolo to z predaja domu v Španielsku. Hneď potom, ako ho predala, nám peniaze dala.“ „Na otázku obhajcu: spomínali ste, že poškodenej pomáhal s predajom domu v Španielsku pán G., môžete uviesť, v čom spočívala táto pomoc? Svedok uvádza: zrealizoval predaj, aj on to všetko riešil, ja som sa do toho nemiešala. On to vybavoval. Viem že Ing. G. je seriózny človek.“ „Na otázku obhajcu: mal pán G. v súvislosti s predajom domu v Španielsku aj nejaké plnomocenstvo? Svedok uvádza: áno, mal, viem o tom.“ Na otázku obhajcu: Viete kedy toto plnomocenstvo bolo udelené? Svedok uvádza: vtedy ako došlo k predaju, predtým mu dala poškodená splnomocnenie a on to všetko riadil.“), O. U. („Na otázku obhajcu: ktorí členovia boli obdarovaní od pani Z.? Svedok uvádza: neter G. G. a H. Z.. Nikto iný z rodiny. Na otázku obhajcu: kedy to bolo, to obdarovanie? Svedok uvádza: to nebolo naraz. Dala im niečo, bolo to vtedy, keď bola u pani N.. Boli to vyššie sumy.“), G. G. („Mala dom v Španielsku, ale ten sa rozhodla predať ešte v roku 2011. Mňa obdarila, vtedy mi dala čiastku 100.000,- švajčiarskych frankov na polovicu so sestrou H. Z. s tým, že A. povedala, že zvyšnú čiastku peňazí, ktoré nám chcela darovať, že nám odovzdá vtedy, keď sa peniaze nakumulujú.“) O. T. („Neviem o tom, že by pani Z. dávala peniaze obžalovanej, splnomocnenia na rušenie účtov a podobné, ale viem, že bola veľkorysá, obdarovávala aj rodinu obžalovanej. Keď mali narodeniny, na Vianoce, tak v tomto prípade viem, že dávala peniaze. Na otázku OP: máte vedomosť, že by pani Z. darovala niekomu nejakú hodnotnú vec, napr. vozidlo? Svedok uvádza: čo sa týka rodiny, viem, že darovala synovi obžalovanej auto, lebo sa starali, chodili k lekárovi. Ešte dom, pretože pani Z. potrebovala kľud a vadilo jej ako staršiemu človeku hluk, malé dieťaťko. Poškodená kúpila dom v susedstve domu obžalovanej. Bolo to tak, že obdarovaná bola obžalovaná ohľadom toho domu.“), P. T. („Neviem komu čo dala, ale vedel som, že raz poškodená povedala, že obžalovanej bude patriť všetko jej.“), V. S. („Jediné, čo viem povedať, je to, že dňa 18.04.2014 myslím že to bol tento rok, na Veľkú Noc zomrel manžel obžalovanej a v tejto pre ňu dosť smutnej chvíli sme jej vypomáhali. Zabezpečili sme odvoz tela, vtedy som bola u obžalovanej a poškodená v tom čase ako sa o ňu starala, hovorila jej, aby neplakala, že všetko, čo má jej nechá.“), O. N. („S. o tom, že poškodená obdarovávala obžalovanú, viem, že peniaze boli darom, ale čo ďalej to neviem.“), F. N. („Viem, že poškodená dávala obžalovanej finančnú hotovosť ako dar, neviem povedať v akých výškach. Poškodená mne osobne dávala často peniaze. Ona má viackrát poprosila, či jej môžem ísť kúpiť cigarety a iné veci, s tým, že zvyšok peňazí som si mohol nechať. Ak bol nákup za 40,- až 50,- eur, dala mi 100,- eur a povedala mi, aby som si zvyšok nechal. Poškodená mi nekúpila žiaden svadobný dar. Nevie, či bola poškodená veriaca. Obžalovaná je veriaca, ide o evanjelickú cirkev. Poškodená chcela mať pokoj od všetkých, my sme bývali s manželkou v dome s nimi, preto sa rozhodla poškodená, že ak je možnosť kúpiť susedský dom,

že ho kúpi. Ona to financovala, kúpila ho asi obžalovaná a financovala ho poškodená, myslím, že to bolo za sumu 110.000,- eur. Veľakrát sa stalo, že mi dávala finančné dary, koľkokrát keď som išiel von, tak mi dala napr. 100,- eur.“) a D. N. („Na svadbu nám prispela a keď boli sviatky, tak dávala aj dcére obžalovanej dary a tak rodinným príslušníkom. Poškodená financovala ešte druhý dom, ktorý sa kupoval, dom bol vedľa nášho. Do toho domu sme sa potom presťahovali s exmanželom a s dcérou. Dom sa kupoval preto, lebo sa predával ten vedľajší a poškodená chcela mať svoje súkromie, bola staršia osoba. Nevieťm koho bol nápad kúpiť tento dom. Obidva domy sa rekonštruovali, financovala to poškodená. V tom prvom dome sa rekonštruovalo kvôli nej, maľovalo sa, zasklievala sa terasa, kde chodievala fajčiť. Vymieňali sa okná, spravila sa podlaha, robilo sa to v celom dome. Nevieťm koľko to stálo. Na tom našom dome poškodená financovala fasádu, ponúkla sa. Poškodená sa ponúkla obžalovanej, že to bude financovať. Obžalovaná mi povedala, že sa poškodená ponúkla, že nám pomôže zafinancovať fasádu domu. Peniaze dávala poškodená aj dcére obžalovanej, rodinným príslušníkom, svojej sestre posielala peniaze šekom do Bratislavy, tie šeky som podávala aj ja. Viem, že dávala aj peniaze svojim neteriam, ku ktorým sa vyjadřila, že už dostali veľa peňazí od nej.“)

To, že poškodená v rozhodnom čase riadne komunikovala vyplývalo aj z výpovede svedka O. T. („Na otázku obhajcu: akým spôsobom komunikovala poškodená, popíšte spôsob? Svedok uvádza: bola veľmi inteligentná, taká pokojná, nebola nervózna, pôsobila spokojne. Niekedy sa ma pýtala, tak som jej musela odpovedať. Odpovedala viacerými slovami.“)

To, že poškodená chápala komunikáciu vyplýva z výpovede svedka O. N. („Komunikácia poškodenej bola pomalšia, ale evidentne chápala, o čom sme sa rozprávali. Na otázku obhajcu: Poškodená si uvedomovala aj v akej je situácii v komunikácii, čo sa rieši, aký problém, aká otázka? Svedok uvádza: Ano. Na doplňujúcu otázku OP: z čoho usudzujete, že bola poškodená orientovaná v priestore a mieste, či ste jej dávali otázku, či vie kde sa nachádza? Svedok udáva: pôsobila na mňa orientovane. Nevieťm to posúdiť z odborného hľadiska. Vzhľadom na ten vek mala primerané reakcie, vedela, čo sa jej pýtam.“) Uvedomovanie si následkov vlastného konania poškodenou ako aj logické reakcie poškodenej pri komunikácii vyplývali z výpovede svedka O. S. („Poškodená vtedy ležala v polosede, bola pri vedomí, vedela všetko, inak by ma lekár k nej nepustil a na základe občianskeho preukazu a toho splnomocnenia, ktoré predo mnou podpíše a zároveň do knihy, je tento právny úkon hotový. Poškodená vedela, čo podpisuje. Podpísala sa vlastnoručne. Druhýkrát som bola už tam, kde bývala poškodená s opatrovatelkou, to bolo neskôr. Druhýkrát som overovala splnomocnenie. Prebiehalo to tak, že poškodená ležala na posteli, mala svoju izbu. Prišla som k nej, vypýtala som si občiansky, podpíše sa mi do knihy, ja si vždy tie doklady, ktoré overujem, zoberiem so sebou na pracovisko, kde to overím, lebo pečiatky som nesmela nosiť do terénu. Vždy som potom dotýčnému povedala, že na druhý deň si môže prísť preto. Poškodená vedela, čo podpisuje, lebo ja som sa vždy opýtala. Potom som tam bola ešte raz, tuším, že tento úkon som robila trikrát. Takisto som robila splnomocnenie, kde malá pani opatrovatelka povolené robiť všetky právne úkony, podpisové vzory, dokonca poškodená vtedy už sedela, aj so mnou komunikovala. To isté, vždy to zoberiem a odvtedy som tam už viac nebola. Pýtala som sa aj ako sa má, reagovala sama. Na otázku obhajcu: boli jej odpovede zrozumiteľné, logické? Svedok uvádza: Áno.“) V priebehu znaleckého dokazovania znalcom MUDr. Ľubicou Ondrisovou nebol odstránený zásadný rozpor v znaleckom posudku, na ktorý bolo upozornené pri jej výsluchu („Na otázku obhajcu: vysvetlite, že na strane 27 vášho znaleckého posudku v prvom odseku citujete z odbornej literatúry okrem iného aj, že ľv podstate sa všetky učebnice forenznej psychiatrie zhodujú v tom, že pri ľahších formách demencie sa dá uvažovať o tom, že vyšetřovaný chápe zmysel aj dosah právneho aktu, pri stredných a ťažkých formách demencie je to už nepravdepodobné. Znalec uvádza: takto to bolo formulované v učebnici, ide o citáciu. Máte pravdu asi v tom, že je to trošku nešťastná formulácia, lebo v týchto štádiách, stredne ťažký až ťažký stupeň Alzheimerovej demencie, je naozaj vylúčené, aby chorý bol spôsobilý na právne úkony.“).

Zo zdravotnej dokumentácie poškodenej nevyplývalo, že by mala byť jej spôsobilosť na právne úkony v rozhodnom čase obmedzená, čo vyplývalo z výpovede znalca MUDr. Ľubice Ondrisovej („Na otázku obhajcu: nachádzalo sa v zdravotnej dokumentácii poškodenej nejaké odporúčanie k tomu, aby bola obmedzená jej spôsobilosť na právne úkony, ak áno, tak od kedy? Znalec uvádza: v zdravotnej dokumentácii, ktorú sme mali kompletnú, nič také uvedené nebolo, ani z PN Pezinok ani od ambulantného psychiatra MUDr. Z.. Zapísané to nebolo.“)

Rozporuplná bola nemožnosť ustálenia intelektovej úrovne poškodenej v období stredne ťažkej demencie bez jej vyšetřenia v tom čase vyplývalo, čo vyplývalo z výpovede znalca MUDr. Henrieta Tóthpetiová („Na doplňujúcu otázku OP: v čase vyšetřenia ste konštatovali, že poškodená bola na úrovni cca 4 rokov, vedeli by ste z tej zdravotnej dokumentácie, ktorú ste mali k dispozícii určiť aspoň približne, akú intelektovú úroveň by mohla mať v čase stredne ťažkej demencie? Znalec uvádza: takýto údaj určité

nie je relevantný. Musela by som pacientku v tom čase vyšetriť. Ja som vyšetrovala jej intelekt, naozaj pri pacientoch, ktorí nerozumejú, nedokážu dostatočne spolupracovať pri testoch, sa dá aj projektívnymi technikami zistiť úroveň, na ktorej sa nachádzajú. Vzhľadom k tomu, že poškodená bola vysokoškolsky vzdelaná, je aj laikovi jasné, že sa muselo niečo stať v jej myslení, ak sa nedokáže už rozhodovať, ak nedokáže odpovedať na otázky, keď sa už nedokáže postarať vôbec o seba. Z nášho pohľadu išlo o výraznú patologickú deterioráciu intelektu.“)

Z výpovede svedka F. T. vyplývalo dokonca zlepšenie zdravotného stavu poškodenej („Nemala tu demenciu až takú. Tým, že som s ňou komunikovala, preberali sme veci, aj obvodná lekárka skonštatovala, že sa jej stav zlepšil.“)

V Rozsudku sa na skutkovej vete výroku uvádza, že obžalovaná „naviedla PhDr. A. Z. na výbery peňažnej hotovosti z účtov poškodenej a to dňa 04.01.2013 vo výške 5.000,- eur z účtu Z XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného vo S. a dňa 27.06.2013 na výber 1.800,- eur z účtu č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného v Z. Z. a. s., ktoré od nej prevzala“, čo však v konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané, pričom prvostupňový súd žiadnym spôsobom, ani len nevysvetľuje akým spôsobom mala obžalovaná konkrétne „naviesť“ poškodenú na tvrdené výbery z účtov. Ide o ničím nepodložené domnienky.

Rovnako iba na úroveň ničím nepodložených domnienok sa dostáva rozsudok v časti uvádzajúcej, že obžalovaná „naviedla“ poškodenú, a to: „dňa 09.07.2013 na základe zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu uzavretej medzi predávajúcou PhDr. A. Z. a kupujúcimi obvinenou O. N. s manželom, previedla do svojho a manželovho vlastníctva byt poškodenej č. XX nachádzajúci sa na T. ulici X v H., XX. poschodie bytového domu súpisné číslo XXXX na pozemku s parcelným číslom 1635/68 vrátane spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu za kúpnu cenu 10.000,- eur, hoci reálna trhová hodnota bytu bola najmenej 15.600,- eur a následne byt dňa 28.8.2013 predali inej osobe za kúpnu cenu 30.000,- eur.“, čo rovnako nebolo v konaní preukázané a prvostupňový súd uvedené ani bližšie nevysvetlil.

Z rozsudku nepochybne nevyplýva, v čom by mala spočívať protiprávnosť konania uvedená v skutkovej vete výroku: „dňa 28.05.2014 zo svojho osobného účtu SK22 XXXX XXXX 0033 0043 4154 na svoj ďalší osobný vkladový účet č. Z 0200 0000 XXXX XXXX XXXX vedený vo S. a.s. previedla finančné prostriedky vo výške 290.000,- eur a dňa 04.06.2014 zo svojho účtu Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vybrala peňažnú hotovosť vo výške 60.000,- eur a tieto si ponechala,“ „dňa 18.06.2014 zo svojho osobného účtu č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX previedla na svoj ďalší vkladový účet č. Z XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX finančné prostriedky vo výške 290.000,- eur, z ktorého toho istého dňa vybrala peňažnú hotovosť vo výške 290.000,- eur a všetky finančné prostriedky poškodenej si ponechala.“, nakoľko sa jednalo o prevody medzi účtami obžalovanej.

Vôbec podľa obhajoby neobstojí ako podklad rozsudku ani odborné posúdenie znalca Ing. Antona Fuzáka, podľa ktorého trhová hodnota predmetného bytu na T. ulici č. X ku dňu prevodu 03.12.2012 mala byť 15.600,- eur, nakoľko znalec nemohol reálne doznať stav predmetného bytu v čase prevodu. Okrem toho (ak by sme aj napriek uvedenému vychádzali zo správnosti odborného stanoviska) kúpna cena mala byť 10.000,- eur, čo je rozdiel 5.600,- eur a taký rozdiel pri predaji nehnuteľnosti je bežný v trhových podmienkach. Daná otázka mala byť riešená znaleckým posudkom - podľa § 142 a nasl. Trestného poriadku pre zložitost' objasňovanej skutočnosti, pričom je nevyhnutné, čo najreálnejšie vychádzať zo stavu bytu v rozhodnom čase, pokiaľ to je vôbec možné zistiť taký stav. Z uvedeného vyplýva, že samotná výška údajnej škody, ktorá mala vzniknúť poškodenej nemôže byť doposiaľ pre súd spoľahlivo zistená (ustálená).

Obhajoba poukázala na argumentáciu prvostupňového súdu, ktorá podľa jej názoru nemôže obstať.

K prvostupňovým súdom uvedenému, že „obžalovaná postavila svoju obranu „v podstate“ na svojich rozporuplných tvrdeniach, kedy si sama vnútorne aj logicky odporovala“ obhajoba uviedla, že nepresvedčivosť rozsudku naznačujú v argumentácii aj slovné spojenia „v podstate“. Prvostupňový súd bližšie nevysvetlil, čo znamená „vnútorné“ odporovanie, čo spôsobuje nezrozumiteľnosť v dôležitej časti rozsudku k výroku o vine.

K prvostupňovým súdom uvedenému, že „nosnými dôkazmi o vine boli znalecké posudky na poškodenú.“ obhajoba uviedla, že prvostupňový súd sa uspokojil formalisticky so závermi zo znaleckých posudkov, pričom znalci nevykonávali vyšetrovania poškodenej v čase, keď málo dôjsť ku skutkom uvedeným v rozsudku. Prvostupňový súd nevychádzal z osobitostí prípadu, ale automaticky usudzoval, že obžalovaná ako laik musela mať vedomosť o následkoch ochorenia poškodenej, na jej spôsobilosť na právne úkony, a to napriek tomu, že ani žiadny z ošetrovujúcich lekárov nedal podnet na čo i len obmedzenie spôsobilosti na právne úkony poškodenej. Uvedené spôsobuje disproporčnosť v prístupe

súdu v neprospech obžalovanej, od ktorej sa požaduje, aby mala vedomosti na úrovni psychiatra, či psychológa, čo je absurdné.

K prvostupňovým súdom uvedenému, že „Na tom nič nemení ani obrana obžalovanej, že nemala odborné predpoklady na posudzovanie tejto otázky, pretože sama uviedla, že toto ochorenie poznala, vedela o jeho príznakoch a tiež mala dlhoročné praktické skúsenosti s opatrowaním osoby, ktorá týmto ochorením trpela, a to tesne pred tým, ako začala opatrovať poškodenú.“, obhajoba uviedla, že v rozsudku prvostupňový súd odkazuje na výsluchy znalcov, z ktorých vyplývalo, že stredná a ťažká forma demencie vylučuje spôsobilosť na právne úkony. Z dokazovania žiadnym spôsobom nevyplývalo, že by obžalovaná mala vedomosť o konkrétnom stupni demencie poškodenej.

K prvostupňovým súdom poukazovanému na návštevy poškodenej u psychiatra, kam ju mala sprevádzať obžalovaná obhajoba uviedla, že z dokazovania žiadnym spôsobom nevyplývalo, že by obžalovaná mala zo samotného sprevádzania poškodenej k psychiatrovi vedomosť o konkrétnom stupni demencie poškodenej.

K prvostupňovým súdom v odôvodnení rozsudku vo vzťahu ku kúpnej cene za byt položenaj otázke: „prečo by si svedok F. O. toto svoje tvrdenie vymýšľal?“, obhajoba uviedla, že má za to, že odôvodnenie rozsudku nemôže spĺňať atribút presvedčivosti, keď je založené na nezodpovedaných otázkach, ktoré si sám sebe kladie súd.

K prvostupňovým súdom uvedenému, že „priplácanie poškodenej za opatrovanie malo byť v rozpore s právnymi a internými predpismi jej zamestnávateľa“ obhajoba uviedla, že prvostupňový súd nekonkretizuje, aké konkrétne právne predpisy mali byť uvedeným konaním porušené, pričom neobjasňuje ani aký by malo vzťah porušenie interných právnych predpisov k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu tvrdenaj v obžalobe.

K prvostupňovým súdom uvedenému, že „poškodenej obdarovávanie obžalovanej a jej rodiny, ako vyplývalo z výsluchov svedkov F. N., D. N., C. M. a O. T. je v „príkrom rozpore“ s konaním a správaním poškodenej pred inkriminovaným obdobím.“, obhajoba uviedla, že v priebehu vykonaného pomerne rozsiahleho dokazovania dokonca bolo preukázané, že v období, keď už poškodená pravdepodobne trpela diagnózou Alzheimerovej choroby bežne z vlastnej iniciatívy obdarovávala osoby zo svojho okolia značnými peňažnými sumami a udelila aj plnomocenstvo na nakladanie so svojou nehnuteľnosťou v Španielsku. Jednalo sa o úzus v správaní poškodenej, pričom nikto z okolia poškodenej nepochyboval o jej spôsobilosti na právne úkony v čase obdarovania. V tomto smere obhajoba poukázala na výpovede svedkyň Mgr. H. Z. („Aj ten dar čo dala 45.000,- eur mne aj sestre, povedala, že aby sme to použili účelne, lebo vedela, že ja mám nedokončený dom. Ona predala dom v Španielsku a chcela sa nám zavďačiť, lebo my sme celé roky dobre vychádzali a boli sme aj v kontakte.“ „Na otázku obhajcu: spomínali ste, že ste boli obdarovaná od pani Z., ale z koho iniciatívy bol tento dar? Svedok uvádza: z iniciatívy poškodenej.“; „Na otázku obhajcu: akým spôsobom ste s poškodenou komunikovali ohľadom tohto daru, bolo to osobné, telefonicky? Svedok uvádza: ona mi telefonicky oznámila, že mi pošle na môj účet do banky čiastku finančnú, ktorú získala z predaja domu a rozhodla sa obdarovať mňa, aj moju sestru po 45.000,- eur. Bolo to z predaja domu v Španielsku. Hneď potom, ako ho predala, nám peniaze dala.“ „Na otázku obhajcu: spomínali ste, že poškodenej pomáhal s predajom domu v Španielsku pán G., môžete uviesť, v čom spočívala táto pomoc? Svedok uvádza: zrealizoval predaj, aj on to všetko riešil, ja som sa ani do toho nemiešala. On to vybavoval. Viem, že Ing. G. je serióznaj človek.“ „Na otázku obhajcu: mal pán G. v súvislosti s predajom domu v Španielsku aj nejaké plnomocenstvo? Svedok uvádza: áno, mal, viem o tom.“ „Na otázku obhajcu: viete kedy toto plnomocenstvo bolo udelené? Svedok uvádza: vtedy ako došlo k predaju, predtým mu dala poškodená splnomocnenie a on to všetko zariadil.“), O. U. („Na otázku obhajcu: ktorí členovia boli obdarovaní od pani Z.? Svedok uvádza: neter G. G. a H. Z.. Nikto iný z rodiny. Na otázku obhajcu: kedy to bolo, to obdarovanie? Svedok uvádza: to nebolo naraz. Dala im niečo, bolo to vtedy, keď bola u pani N.. Boli to vyššie sumy.“) a G. G. („Mala dom v Španielsku, ale ten sa rozhodla predajť ešte v roku 2011. Mňa obdarila, vtedy mi dala čiastku 100.000,- švajčiarskych frankov na polovicu so sestrou H. Z.. S tým, že A. povedala, že zvyšnú čiastku peňazí, ktoré nám chcela darovať, že nám odovzdá vtedy, keď sa peniaze nakumulujú.“)

K prvostupňovým súdom uvedenému, že „bolo nelogické a rozporuplné tvrdenie o tom, že poškodená chcela mať peniaze u seba v izbe, pretože nedôverovala bankám, keď predtým malá viaceré bankové účty“, obhajoba uviedla, že nemožno považovať za rozporuplné a nelogické, pokiaľ osoba v určitom období nadobudne pochybnosti v dôvere k bankám a ponechá si hotovosť vo svojej dispozícii. Jedná sa o zmenu názoru.

K prvostupňovým súdom uvedenému, že „spochybňuje viereohodnosť výpovede svedkyne O. S. z dôvodu, že na plnomocenstvách bola poškodená viackrát podpísaná“, obhajoba uviedla, že prvostupňový súd dospel k neprimerane extenzívnemu záveru.

K prvostupňovým súdom uvedenému, že „rekonštrukcia domu sa týkala aj vecí, ktoré nemohla poškodená užívať“, obhajoba uviedla, že prvostupňový súd nekonkretizuje aké konkrétne veci, ktorých sa týkala rekonštrukcia, nemohla poškodená užívať, čo spôsobuje opäť neurčitost' odôvodnenia.

K prvostupňovým súdom uvedenému, že „kúpu vedľajšieho domu a jeho rekonštrukciu považuje za nelogický krok poškodenej“, obhajoba uviedla, že je notorietou, že investícia do nehnuteľností pri neustálom raste ich cien v rozhodnom období je zaužívaným a logickým zhodnotením peňazí.

K prvostupňovým súdom uvedenému, že „podľa jeho názoru sa obžalovaná snažila prevodmi medzi bankovými účtami zakryť svoje obohatenie sa na poškodenej“, obhajoba uviedla, že je nelogické, aby sa obžalovaná snažila údajne zakryť údajné obohatenie sa na poškodenej prevodmi z účtu poškodenej a následné medzi účtami obžalovanej, nakoľko takéto bankové operácie sú riadne zaevidované a nie je nimi možné nič „zakryť“.

K prvostupňovým súdom poukazovanému na „nevydanie potvrdenia o spôsobilosti na právne úkony poškodenej od MUDr. I. Z.“, obhajoba uviedla, že z odôvodnenia prvostupňového súdu nevyplýva, v akom období malo byť toto potvrdenie žiadané.

K prvostupňovým súdom uvedenému, že mesačné náklady na poškodenú vo výške 1.000,- eur sú vylúčené, nakoľko bola osobou imobilnou ležiacou“, obhajoba uviedla, že zo samotnej imobilnosti osoby sa nedá jednoznačne určiť výška nákladov na starostlivosť o osobu. Pokiaľ prvostupňový súd vylúčil výšku nákladov 1.000,- eur na mesiac len z tohto hľadiska, tak sa jedná o neprimerané zjednodušovanie. Vyššie uvedené podľa obhajoby nasvedčuje tomu, že rozsudku predchádzalo konanie s podstatnými chybami a že v tomto konaní boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie vecí, bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces a to najmä ustanovenia § 2 ods. 10, ods. 7, ods. 12 Trestného poriadku.

Vzhľadom na zásadu v pochybnostiach v prospech obvineného (in dubio pro reo), keď sú naďalej rozumné a dôvodné pochybnosti o vine obžalovanej, obhajoba žiada, aby bola obžalovaná oslobodená spod obžaloby, a to podľa §285 Trestného poriadku. V súlade s vyššie uvedeným obhajoba navrhla, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 08.11.2018, sp. zn. 1T/93/2016 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, alternatívne obžalovanú spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, tak ako je uvedené v obžalobe, pre ktorý je stíhaná.

Obžalovaná pre neprimerane vysoký uložený trest odňatia slobody dala zároveň odvolaciemu súdu podnet na postup podľa § 244 ods. 4 Trestného poriadku na požiadanie Súdneho dvora Európskej únie o vydanie predbežného rozhodnutia o nasledovnej prejudiciálnej otázke: „Je v súlade so zásadou lojality podľa článku 4 odsek 3 Zmluvy o Európskej únii a článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako i s článkom 82 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článkom 83 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako i s právom na spravodlivé súdne konanie, ktoré je garantované čl. 47 Charty základných práv EÚ ako i s právom na primeraný trest, ktoré je garantované článkom 49 ods. 3 Charty základných práv EÚ, ako zásadou proporcionality a zásadou jednoty, účinnosti a prednosti práva únie také ustanovenie vnútroštátneho zákona, akým je ustanovenie § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) slovenského Trestného zákona postihujúce podvod, ktoré neumožňuje uložiť trest odňatia slobody na spodnej sadzbe nižšej ako 10 rokov bez možnosti zohľadniť zásadu individualizácie trestu?“

Prokurátor sa vzdal práva podať odvolanie.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 (podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné) alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 (súd rozhodol v nezákonnom zložení, obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky), preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, postupom uvedeným vo vyššie citovanom ustanovení Trestného poriadku zistil, že odvolanie proti rozsudku okresného súdu podala procesná strana na to oprávnená, pričom tak urobila v lehote ustanovenej v zákone.

Krajský súd vo veci nariadil verejné zasadnutie dňa 29.10.2019, na ktoré sa dostavil zástupca krajskej prokuratúry, obhajca obžalovanej, obžalovaná, splnomocnený zástupca Ing. S. U. a splnomocnený zástupca JUDr. Roman Cibulka.

Zástupca krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí uviedol, že pokiaľ ide o konanie, ktoré rozsudku predchádzalo, toto považuje za zákonné a nemá za to tak, ako obhajoba, že toto trpí procesnými vadami. Rovnako tak napadnutý rozsudok vo všetkých jeho výrokoch považuje za zákonný a spravodlivý, preto navrhol odvolanie obžalovanej podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietnuť.

Splnomocnený zástupca JUDr. Roman Cibulka na verejnom zasadnutí uviedol, že pokiaľ ide o výrok o náhrade škody, uvádza, že tento výrok považuje za zákonný a správny. Okresný súd nemusí zodpovedať na všetky otázky, má povinnosť dať odpoveď len na otázky podstatné. Nároky poškodených boli riadne a včas uplatnené, okresný súd riadne zdôvodnil, prečo o ich nárokoch rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku napadnutého rozsudku. Preto navrhol odvolanie obžalovanej ako nedôvodné zamietnuť.

Splnomocnený zástupca Ing. S. U. na verejnom zasadnutí uviedol, že sa pripája ku konečnému návrhu JUDr. Romana Cibulku.

Obhajca obžalovanej na verejnom zasadnutí uviedol, že sa pridrižiava písomne odôvodneného odvolania a navrhuje, aby odvolací súd odvolaniu obžalovanej vyhovel.

Obžalovaná na verejnom zasadnutí uviedla, s napadnutým rozsudkom sa nestotožňuje, chce uviesť na záver, že uznáva kresťanské hodnoty, nemala nikdy dôvod poškodenú klamať ani ju nejako zavádzať, boh jej je svedkom, že od nej nepýtala ani cent. Poškodená bola veľmi pozorná, vnímavá a mali dobrý vzťah. Od ich rodiny ani nechcela odísť a keď odchádzala, plakala. To, čo je voči nej vykonštruované neprijíma.

Pri plnení prieskumnej povinnosti krajský súd zistil, že okresný súd, po obdržaní obžaloby vykonal všetky dôkazy potrebné pre objektívne a zákonné rozhodnutie, tieto dôkazy vyhodnotil individuálne a v ich súhrne podľa pravidiel uvedených v § 2 odsek 12 Trestného poriadku a následne sa dopracoval k správne.

Hoci obhajoba v odôvodnení odvolania namietla, že prvostupňový súd svojím nesprávnym procesným postupom porušil práva obžalovanej na spravodlivý súdny proces, zásadu kontradiktórnosti konania a z toho prameniaca rovnosť účastníkov konania a že nevykonal relevantné návrhy na dokazovanie, ktoré boli a sú schopné preukázať, že ku skutku, tak ako sa kladie obžalovanej za vinu nedošlo, žiadne konkrétne skutočnosti vo vzťahu k týmto námietkam obhajoba v odôvodnení odvolania bližšie neuviedla a odvolací súd vo vzťahu k týmto námietkam relevantné pochybenie zo strany prvostupňového súdu nezistil.

Vo vzťahu k námietke obhajoby, že prvostupňový súd svoje rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave, pričom rozsudok je formalistický, chybný, nesprávny a nezákonný, poukazuje odvolací súd na ustálenú judikatúru, podľa ktorej súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 25/06).

Odvolací súd zistil, že okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Trestného poriadku správne uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Skutkový stav ustálený prvostupňovým súdom má dostatočný racionálny základ vo vykonaných dôkazných prostriedkoch. Z odôvodnenia je zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona. Napadnutý rozsudok prvostupňového súdu podľa názoru odvolacieho súdu teda obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom odvolací súd nezistil, že by tieto jeho závery boli svojvoľné alebo arbitrárne. Krajský súd je toho názoru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je presvedčivé, preto proti nemu nemá podstatné výhrady a odôvodnenie napadnutého rozsudku si v podstatných častiach osvojuje.

Právo na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie neznamena právo na úspech účastníka v súdnom konaní. V trestnom konaní to znamená, že odlišné vyhodnotenie dôkazov týkajúcich sa ustálenia otázky viny zo strany prvostupňového súdu oproti ich vyhodnoteniu obžalovaným nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivé súdne konanie (m. m. napr. II. ÚS 37/01, IV. ÚS 338/2012). Samotná skutočnosť, že prvostupňový súd si neosvojil interpretáciu výsledkov dokazovania a ich právne posúdenie z pohľadu obhajoby, nemôže ešte viesť k záveru o porušení uvedených práv obžalovanej.

Odvolací súd sa nestotožňuje s takým vyhodnotením dôkazov, ako ich popísala obhajoba v odvolacích námietkach, ani sa nestotožňuje s tvrdením obhajoby, že argumentácia prvostupňového súdu (poukazujúc na konkrétne obhajobou spochybňované argumenty), nemôže vo vzťahu k ustáleniu viny obžalovanej obstáť, naopak sa stotožňuje s vyhodnotením dôkazov prvostupňovým súdom a vzhľadom k tomu, že podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), nie je podľa odvolacieho súdu toto vyhodnotenie uvádzaných dôkazov potrebné opakovať.

Aj podľa odvolacieho súdu poškodená v čase páchania skutku obžalovanou nemohla ovládať svoje konanie a rozpoznať jeho následky. Hoci osoby, ktoré s ňou boli len v krátkom kontakte, nemuseli ihneď rozpoznať jej zdravotný stav, obžalovaná, ktorá s ňou bola v neustálom kontakte, si musela byť plne vedomá jej absencie spôsobilosti ovládať svoje konanie a rozpoznať jeho následky, čo obžalovaná zneužila vo svoj prospech tak, ako je to uvedené v skutkovej vete prvostupňového rozsudku.

Hoci obhajoba poukazuje na tú skutočnosť, že poškodená obdarovala v minulosti aj svoju rodinu, čo nikto nespochybňoval, odvolací súd uvádza, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že tak urobila ešte pred obdobím žalovaného skutku, pričom podľa znaleckého posudku sa jej stav zhoršil v lete 2012 a postupne sa dementný syndróm prehlboval, zhoršili sa mentálne funkcie, orientácia v čase aj mieste, zabúdanie, bola plne odkázaná na opateru druhej osoby. Poškodená nebola v decembri 2012 ani v septembri 2013 spôsobilá k právnym úkonom, nebola už schopná samostatne rozpoznať a chápať právne úkony a ich dôsledky. Navyše odvolací súd iba dodáva, že obdarovávanie príbuzných nie je predmetom tohto trestného konania.

Vo vzťahu k výroku o treste má odvolací súd za to, že prvostupňový súd uložil zákonný, primeraný a spravodlivý trest, ktorý obsahuje požadovaný prvok represie (zabránenie obžalovanej v páchaní ďalšej trestnej činnosti), prvok individuálnej prevencie (výchova k riadnemu životu) ako aj prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie na ostatných členov spoločnosti) v zmysle § 34 Trestného zákona. Výrok o treste prvostupňový súd aj primerane odôvodnil a odvolací súd sa s týmto odôvodnením v plnej miere stotožňuje a ako na správne naň bez potreby jeho opakovania v celom rozsahu poukazuje. Aj podľa odvolacieho súdu uloženie trestu odňatia slobody na samej dolnej hranici zákonného rozpätia trestnej sadzby, ktorý ako jediný druh trestu mohol obžalovanej súd uložiť, t.j. vo výmere 10 (desať) rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia primerané a spravodlivé.

Odvolací súd nevidel žiaden dôvod na obhajobou v odvolaní navrhovaný postup podľa § 244 ods. 4 Trestného poriadku na požiadanie Súdneho dvora Európskej únie o vydanie predbežného rozhodnutia o obhajobou v odvolaní definovanej prejudiciálnej otázke. Trestný zákon ako celok umožňuje v rámci individualizácie trestu uložiť za trestný čin kladený za vinu obžalovanej aj nižší trest ako jej bol uložený, avšak za splnenia stanovených podmienok (napr. mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 Trestného zákona), avšak postoj obžalovanej k ňou spáchanému skutku takýto prístup neumožňoval, na čo tiež správne poukázal už prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia.

Vzhľadom k tomu, že obžalovaná O. N. v predmetnej trestnej veci spáchala obzvlášť závažný zločin, správne jej prvostupňový súd obligatórne uložil aj ochranné opatrenie - ochranný dohľad v zmysle § 76 ods. 1 Trestného zákona a to v rozsahu na 1 (jeden) rok (najmä s ohľadom na vedenie riadneho života obžalovanou pred spáchaním trestného činu) spolu s tam uvedenými povinnosťami.

Rovnako správne a zákonne rozhodol prvostupňový súd o nárokoch poškodených na náhradu uplatnenej škody, ktoré odôvodnenie si odvolací súd taktiež v plnej miere bez potreby jeho opakovania osvojuje a ako na správne naň poukazuje.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu za správny a zákonný a za také považuje aj konanie, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo, krajský súd odvolanie obžalovaného podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.